

ІСТОРІЯ СЕЛА ПОНЕБЕЛЬ

Городоцька сільська рада, населення 362, площа 0,38 км².

Сліди заселення Понебля сягають глибокої давності. Тут виявлено 13 курганів, знайдено предмети, знаряддя праці епохи Київської Русі.

Понебель під назвою «Понебыл» засвідчений з 1561 року. Тоді це була маєтність Федора Чаплича Шпанівського. У 1570 році «Понебыл» дістає право ловити в повинь ставкову рибу, косити болотяні трави.

В описі володінь Пересопницького монастиря 1595 року читаємо: «з Бронник до Ясенинич идет (дорожка), а там граница с Понебыля до Макотерт идет». У тому ж році згадується і «Понебыльский став».

На передодні Берестецької битви в «Понебыльских лесах» діяв озброєний загін селян, який розорював поміщицькі фільварки. У 1650 році згадується віче селян в «Понебыльскому яру Подгоры».

Судовий акт 1719 року свідчить, що в «Понебыле» (помилково – «Поребыле») протягом двох років служив убивця своєї дружини Опанас Говин. Тоді ж в «Понебыльском лесу» затримано городоцьких конокрадів.

У новіших актах село іменують, крім Понебыль, ще Поневыль, Поневель. За даними 1889 року, «с. Понебыль при рч. Живец волости Ровенской» мало 95 дворів, 747 прихожан, серед яких 250 німців-римокатоликів.

У 1719 і 1787 роках згадується там церква св. Параскевії. На кошти княгині Стецької у 1767 році збудовано нову церкву Святої Параскевії, де зберігалися копії метричних книг з 1772 року. В кінці XIX ст. на полях Понебеля коло могилок, було 13 курганів, на одному з них стояв хрест.

Поневельська річечка Живець (притока Усті) базується на одностувному слові кількох значень: «криничне місце, де просочується вода»; «заросле старорічище, з якого витікають струмочки води»; «зелений луговий мох»; «жовтий пісок». Живець є ще в Києві при гирлі славнозвісної Либеді.

У Поневелі знають інші названі об'єкти: Пильова гора – «висотний куток на колишній маєтності Пиля»; Подоли – «головна вулиця у низинному краю села»; Куток – «невеликий заулок»; До фільварку – «дільниця в околиці бувшого фільварку»; На волоці – «довгі смуги орної землі розміром понад 18 га»; Ставище – «сінокіс, де був став»; Урізки – «невеликі куски ґрунтових наділів»; Башенцеві гори – «висотні ґрунти на бувшій маєтності Башенця»; Чамкова долина – «низина, де мав землю Чамко»; Горбата долина – «низина з горбами»; Попід гори – «пасовисько в пониззі горбів»; Заміна – «ґрунти, отримані взамін інших».

